

Ο συγγραφέας που κατάφερε να αποτυπώσει λογοτεχνικά την Αμερική του Μπους (στις «Διορθώσεις») και του Ομπάμα («Ελευθερία») έφθασε στην Αθήνα και μίλησε για όσα παραμένουν κρυμμένα με επιμέλεια στα βιβλία του

ΤΖΟΝΑΘΑΝ ΦΡΑΝΖΕΝ

«Θα ψηφίσω τη Χίλαρι για να έχουμε γυναίκα Πρόεδρο»

ΡΕΠΟΡΤΑΖ ΓΕΩΡΓΙΑ ΓΕΩΡΓΑΚΑΡΑΚΟΥ

Το εξώφυλλο της 23ης Αυγούστου 2010 το περιοδικό «Τίμ» έγραφε με λευκά γράμματα «σπουδαίος αμερικανός λογοτέχνης». Με αυτόν τον τρόπο ο 55χρονος Φράνζεν έμπαινε στην ίδια σειρά με δεκάδες ομοτέχνους του που «έκλεισαν» τη βιτρίνα του περιοδικού από πολιτικούς και επιστήμονες: από τον Ευγένιο Ο'Νιλ του 1931 και τον Σάλντζερ του 1961 ως τον Στίβεν Κινγκ του 2000. Ο δημοφιλής συγγραφέας, ο οποίος βρέθηκε χθες το πρωί στην Αθήνα μπροστά σε μια παρέα Ελλήνων δημοσιογράφων, παραδέχθηκε ανοικτά ότι τον συγκεκριμένο τίτλο τον απόλαυσε πολύ. Λίγες ώρες προτού συναντηθεί με το αναγνωστικό του κοινό στο θέατρο της Ελληνοαμερικανικής Ένωσης, ο κάτοχος του National Book Award – για κάποιους μια νεότερη εκδοχή του Τολστόι ή του Φλομπέρ, για άλλους ένα αστραφτερό δημιούργημα του μάρκετινγκ – μίλησε για τη βιομηχανία των βιβλίων, το πάθος του για τα πουλιά, τον φανατισμό και (ίστερα από ερώτημα του «Νουν») την ψήφο που θα δώσει στη Χίλαρι Κλίντον στις επερχόμενες εκλογές. «Ακόμη και αν δεν θεωρώ εύκολο πράγμα να συμπαθάσει κανείς τους Κλίντον».

ΓΙΑ ΤΑ ΠΟΥΛΙΑ: Η αγάπη μου για τα πουλιά δεν προκύπτει καθόλου από ταύτιση μαζί τους. Νομίζω πως δεν είμαι καθόλου ανιερσάσιος όπως αυτά – ίσα ίσα στη ζωή μου με υπερασπίζονται περισσότερο απ' ό,τι θα μου άξιζε και έχω μια πιο δυνατή φωνή απ' ό,τι θα μου άξιζε. Τα πουλιά ξυπνάνε μέσα μου κάτι

ιδιαίτερα προστατευτικό. Τα πουλιά και ο άνθρωπος έχουν συνυπάρξει πολλά χρόνια στον πλανήτη, αυτή η συνύπαρξη όμως τώρα πια φθάνει σε ένα τέλος.

ΔΟΚΙΜΙΑ ΚΑΙ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ: Προτιμώ το μυθιστόρημα γιατί δεν απαιτεί μεγάλη έρευνα. Γενικά, δεν μου αρέσει η έρευνα. Νιώθω πως όταν γνωρίζω πολλά μου αφαιρείται το δικαίωμα να γράψω ό,τι θέλω όπως θέλω. Επίσης έχω πολύ συγκεκριμένες θέσεις για πράγματα. Ξέρω πως αν κάτι με ενοχλούσε πολύ θα γράψω σε τρεις μήνες ένα κομμάτι για το «Νιου Γιόρκερ». Αν ήθελα να το κάνω μυθιστόρημα θα μου έπαιρνε δέκα χρόνια, οπότε αυτό που θα με ενοχλούσε δεν θα υπήρχε πια. Μετακίνησα την κοινωνική μου ευθύνη ως άνθρωπου και πολίτη στο κομμάτι της δημοσιογραφίας ενώ στα μυθιστορήματα προτιμώ να μιλάω για πιο προσωπικές ιστορίες.

ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΒΙΒΛΙΩΝ: Δεν πρόκειται για την τέλεια βιομηχανία αλλά δεν είναι και φρικτή. Αγαπά ιδιαίτερα τους βιβλιοπώλες – γι' αυτό και συνεχίζω να κάνω περιοδείες, αν και δεν είμαι υποχρεωμένος. Απαιτεί θάρρος να πουλάς βιβλία σε αυτή την εποχή. Είναι αλήθεια ότι η βιομηχανία της τεχνολογίας καταγγέλλει τη βιομηχανία του βιβλίου πως δεν επιτρέπει στους συγγραφείς να αναρτούν το έργο τους στο Internet. Οι εκδότες δεν είναι πλθίοι. Αν κάποιος συγγραφέας αξίζει θα τον στηρίξουν προκειμένου να τον γνωρίσουν οι αναγνώστες και φυσικά να βγάλουν οι ίδιοι κέρδος. Οι εκδότες παραδοσιακά βοηθούσαν συγγραφείς να αναπτύξουν την τέχνη τους

INFO

Στα ελληνικά κυκλοφορούν τα βιβλία του «Οι διορθώσεις», «Ελευθερία», «Ακόμα πιο μακριά» από τις εκδόσεις Ωκεανίδα, «Κραδασμοί» και «Η εικοστή έβδομη πολιτεία» από τις εκδόσεις Ψυχολόγος. Τον επόμενο Σεπτέμβριο θα κυκλοφορήσει το πέμπτο μυθιστόρημά του «Runty». Περισσότερα για τον συγγραφέα μπορείτε να διαβάσετε στο «Βιβλιοδρόμιο» του επρχόμενου Σαββάτου.

«Θα πρέπει πείσουμε τα talέντα να γράφουν. Να μην έχουμε μόνο τη Μαντόνα και τον Κλιντ Ισγουντ στο προσκήνιο» είπε ο Τζόνναθαν Φράνζεν που υπέγραψε και βιβλίο του στο περιβώριο της χθεσινής εκδήλωσης ως προσκεκλημένος των εκδόσεων Ψυχογίος.

«Είμαι αργός αναγνώστης αλλά θα ήθελα να μου προτείνετε να διαβάσω τρία ελληνικά βιβλία που θεωρούνται σημαντικά την τελευταία δεκαετία» είπε στους έλληνες δημοσιογράφους ο Τζόνναθαν Φράνζεν

και να βρουν τη φωνή τους. Προσωπικά με βοηθάει περισσότερο το γεγονός ότι υπάρχουν επιμελητές και εκδότες που διαβάζουν και επιλέγουν βιβλία. Δεν νομίζω ότι είμαστε πιο ελεύθεροι όταν ψάχνουμε τίτλους στο Ιντερνετ. Είναι ψευδής ελευθερία ο άπειρος αριθμός τίτλων στο Διαδίκτυο.

ΓΙΑ ΤΗ ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΣΤΙΣ ΗΠΑ: Οι Ρεπουμπλικανοί και οι Ευαγγελιστές είναι ένα εξαιρετικά συντηρητικό κομμάτι της κοινωνίας και της πολιτικής. Πριν από καιρό φαινόταν ότι είχαμε ξεμπερδέψει με τη θρησκεία. Ενώ στη Δυτική Ευρώπη η θρησκεία είναι σχεδόν νεκρή, στην Αμερική νιώθω πως επανέρχεται δυναμικά. Και δεν μιλώ μόνο για τους Ευαγγελιστές. Παρά βέβαια το γεγονός ότι βρίσκω αποτρόπαιους τους τρόπους έκφρασης των δεξιών χριστιανών και Ευαγγελιστών δεν φθάνω στο σημείο να τους κοροϊδεύω. Και αυτό επειδή υπάρχουν πάρα πολλοί άνθρωποι που πιστεύουν πραγματικά.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ: Ανάλογο φανατισμό με τη θρησκεία διακρίνω σε όσους πιστεύουν πως τα γκάτζετ και η τεχνολογία θα μας σώσουν. Είναι σαν να περιμένουν όχι πια τον Χριστό που θα φέρει την ευημερία, αλλά το Ιντερνετ και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Δεν συμπαθώ το facebook και έχω μια εγγενή καχυποψία. Αυτή προκύπτει από τη συμπεριφορά των ανθρώπων, στην οποία παρατηρώ χαρακτηριστικά εθισμού. Η διάσπαση της προσοχής είναι εχθρική για τις αξίες που θεωρώ σημαντικές, όπως το διάβασμα. Το Ιντερνετ υπάρχει για να

πουλά. Εγώ είμαι κακός πωλητής. Σε ένα τεστ δεξιοτήτων μάλιστα που έκανα στο σχολείο πήρα αρνητική βαθμολογία. Θα προτιμούσα να καθάριζα τουαλέτες στις φυλακές από το να πουλάω. Το Ιντερνετ αντικατοπτρίζει όσα σिकाίνονται στην ελεύθερη αγορά και στον καπιταλισμό. Εκεί υπάρχει η τάση να ωθούνται όλοι να πουλήσουν τους εαυτούς τους.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ: Πλέον οι πολιτικοί έχουν υποδουλωθεί στους τραπεζίτες. Οι πρωθυπουργοί είναι λιγότερο σημαντικοί από τους υπουργούς Οικονομικών. Το οικονομικό σύστημα έχει ευνοήσει το πολιτικό. Οι τραπεζίτες δεν είναι λαμπρά μυαλά λαμβάνοντας υπόψη μας το κραχ του 2008. Είναι άπληστοι και μύωπες. Σχετικά με όσα συμβαίνουν μεταξύ Ελλάδας και Γερμανίας πιστεύω ότι και οι δύο έχουν εμπλακεί σε μια κατάσταση που δεν μπορούν να ελέγξουν. Εχουν κάνει λάθη και οι δύο πλευρές.

ΓΙΑ ΤΗ ΧΙΛΑΡΙ ΚΛΙΝΤΟΝ: Συγκεντρώνει αρκετά χαρακτηριστικά που την καθιστούν την πιθανή πρώτη γυναίκα πρόεδρο των ΗΠΑ – γι' αυτό και μόνο θα έχει την ψήφο μου. Ωστόσο, δεν είναι και το πιο εύκολο πράγμα να συμπαθήσεις τους Κλίντον. Οι ηθικές τους αξίες δεν είναι και πολύ σαφείς. Επιπλέον δεν γνωρίζω πόσο ικανή είναι σε σχέση με τις διαπραγματεύσεις και το παραοικείο: ένα χαρακτηριστικό που δεν είχε ο Ομπάμα, ένας από τους πιο έξυπνους προέδρους που είχαμε ποτέ. Όσο για την προσωπικότητά της, θα έλεγα πως οι πολιτικοί έχουν γίνει πια τόσο συσκευασμένο προϊόν που αναρωτιέμαι αν ξέρει και η ίδια ποια είναι.

